

A szexmunka valósága

Serfőző Éda

serfozoeda@gmail.com

SZTE Alkalmazott Pedagógiai Intézet

Kutatásom célja, hogy felmérjem, a magyar emberek mennyi ismerettel rendelkeznek a szexmunka témakörében: mit tudnak róla, milyen érzéseket táplálnak eme szolgáltatás, valamint a szexmunkások iránt? Ezzel párhuzamosan vizsgálom a szexmunkások oldalát is: miből áll a munkájuk, hogyan élnek azt meg, milyen hatása van az életükre? Ezen kérdéseim megválaszolásához kérdőíves kutatást végeztem, valamint interjút készítettem két szexmunkással. Ezért is adtam dolgozatomnak „A szexmunka valósága” címet, hiszen a szexmunka szereplői mind másképpen élnek azt meg: mind az igénybe vevőknek, mind a „tétlen szemlélőnek”, mind pedig a szexmunkásnak más a valóság.

Kulcsszavak: *szexmunka, prostitúció, OnlyFans, webcam*

*

Bevezetés

A prostitúció kérdéskörében való értekezést azért tartom fontosnak, mert elengedhetetlen, hogy több információnk legyen róla. Amíg ez a jelenség nem lesz társadalmi vita tárgya, és amíg egy átlagember nem tud szinte semmilyen tudást felmutatni a témában, addig nem juthatunk túl azon, hogy pusztán érzelmekre hagyatkozva ítélkezünk. Fel kell ismernünk, hogy a szexmunka milyen lehetőségekkel kecsegtet, illetve milyen veszélyeket rejt magában. Ezáltal tudjuk segíteni az áldozatokat, és megelőzni az áldozattá válást.

Interjút készítettem két fiatal lánnyal, akik online szexmunkát végeznek. Meséltek a munkájukról, hogy miért és miként csinálják, mik az árnyoldalai, milyen hatással van ez a munka az életükre, a testükkel való kapcsolatukra. Érdeklődtem az igénybe vevőkről is, arról, hogyan tekintenek rájuk, valamint a szexmunkások jövőképéről is.

Egy 1100 résztvevős társadalmi felmérést is végeztem, vizsgálva azt, hogy az emberek mennyi ismeretük van a szexmunkáról, és hogyan ítélik meg azt. A legtöbben nem tudtak helyes választ adni a legalapvetőbb kérdésekre sem a szexmunkával kapcsolatban, például arra, hogy az legális-e vagy sem. Annak ellenére, hogy ismereteik mennyire hiányosak a témában, mégis sokan markáns/határozott véleménnyel rendelkeznek róla. Felmértem, hogy a válaszadók hogyan érznek a szexmunkával és a szexmunkásokkal kapcsolatban, e tevékenység milyen típusait ismerik, szerintük miért válik valaki szexmunkássá, illetve zavarja-e a megkérdézetteket a létezésük. A felmérés, amelyet különböző közösségimédia-platformokon osztottam meg, kérdőíves és önkitöltős volt.

„A legősibb szakma”

A szexmunka az egész világon jelen van, szinte minden kultúrában megtalálható valamilyen formában. Egy néprajzi atlasz 300 kultúrát vizsgált prostitúció tekintetében, és pusztán 12 olyanról számolt be, ahol az ismeretlen. Nagy valószínűséggel a szexmunka már az írásbeliség előtt is jelen lehetett az emberi kultúrákban (*Meskó, Láng és Bernáth, 2012*).

Az egyik legkorábbi, prostitúcióval kapcsolatos történeti feljegyzés alapján a szexmunka bizonyos formái visszanyúlnak egészen 4000 évvel ezelőttig, amikor Mezopotámia templomaiban a papnők szexuális szolgáltatásokat nyújtottak. A prostitúción belül, mint ahogyan azóta is, már akkor is létezett hierarchia. Ahogy ma a hierarchia alján a kamionos stopokban és az utca szélén strichelő szexmunkások vannak, akkoriban az útmenti fogadóknál és egyéb hasonló helyeken dolgozó prostituáltak voltak a háromszög alján, valamint ahogyan ma az eszkortlányok képviselik a legmagasabb státuszt, akkoriban a templomokban dolgozó papnők álltak a hierarchia csúcán. Nekik a hatalmuk is sokkal nagyobb volt, mint abban a korban a legtöbb nőnek, hiszen nekik lehetett saját vagyonuk, valamint vehettek és el is adhattak birtokokat és rabszolgákat (*Salmon, 2008*).

Feltehetőleg hasonló hierarchia alakult ki a görög társadalomban is, ahol az elit, tanult prostituáltak meg tudták venni a szabadságukat, és javítani tudtak a társadalmi státuszukon. Ott, abban a korban egy nő egyetlen esélye a szabad életre, távol a férj és a család kontrollálásától, a prostitúció volt (*Salmon, 2008*).

A középkorban az egyház terjeszkedésével a nyugati attitűd igencsak megváltozott. Ebben az időszakban a prostitúcióra mint szükséges rosszra tekintettek. Úgy vélték, hogy a férfiak intenzív szexuális vágyai egyébként csak felhalmozódnának, és ez veszélyt jelentene a „jó, tiszteletre méltó” nőkre. Így a prostituáltakat egyszerre tolerálták és marginalizálták, tekintve, hogy a nők értéke mégiscsak a szexuális történetüktől, hírüktől függött (*Salmon, 2008*).

A középkori Európában a prostitúciót erőteljesen tiltották és büntették, ám rá kellett jönniük, hogy ez nem jelent megoldást, hiszen csak a szexmunka illegális működését eredményezi, mely sokkal veszélyesebb. Ennek okán engedélyezetté vált a bordélyházak működése, melyek népszerűségének az akkoriban gyógyíthatatlan szifiliszjárvány vetett véget, így sorra zárták be az örömtanyákat, mikor rájöttek, hogy a szifilisz egy szexuális úton terjedő betegség. Az orvostudomány fejlődésével azonban a szifilisz is kezelhetőbbé vált, így 1830 és 1840 között Budán és Pesten elkezdtek kiadni a bordélyházi engedélyeket. Sikerük azonban nem tartott sokáig, mivel a titkos prostitúció kecsgetőbb volt azok számára, akik a szexmunkát átmeneti megoldásnak választották, majd hozzájuk csatlakoztak azok a prostituáltak, akik több szabadságra vágytak, mint amennyit a bordélyházak biztosítottak. Így indultak hanyatlásnak az örömtanyák, melyek végét az 1950. évi New York-i Egyezmény hozta el (*Zanathy, 2013*).

Magyarországon az 1955. évi 34. törvényerejű rendelet – amely az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomásában törvénykezik – hirdette ki, a 2. cikke pedig kimondja, hogy meg kell büntetni azokat, akik:

„1. bordélyházakat tartanak fenn vagy vezetnek, avagy az azok fenntartásához szükséges anyagi eszközöket tudatosan szolgáltatják, illetőleg az anyagi eszközök szolgáltatásában részt vesznek,

2. épületet vagy más helyet egészben vagy részben mások prostitúciójának céljára tudatosan bérbe adnak vagy bérelnek”¹

A szexmunka jogi háttere

Hazánkban 1993-ban helyezték hatályon kívül az üzletszerű kéjelgést, mint bűncselekményt, a prostitúciót pedig 1999-ig szabálysértésként tartották számon.

„A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról” szóló 1999. évi LXXV. törvényben bevezették a „tiltott kéjelgés” fogalmát, ami alapján a prostitúció – bizonyos feltételek teljesítésével – legális tevékenységgé vált.

E törvény szerint²:

Prostituált: „*a személy, aki anyagi ellenszolgáltatásért szexuális szolgáltatást nyújt, függetlenül az ellenszolgáltatás nyújtásának időpontjától, illetve attól, hogy az ellenszolgáltatás a szexuális szolgáltatás igénybe vevőjétől vagy – a szolgáltatásra tekintettel – más személytől származik;*”

Szexuális szolgáltatás: „*a prostituált olyan, a szolgáltatást igénybe vevővel való testi érintkezést is igénylő tevékenysége, amely a szolgáltatást igénybe vevő szexuális vágyának felkeltésére, illetve annak kielégítésére irányul*”

Védett övezet: „*a közterületnek – a település önkormányzatának képviselő-testülete rendeletében meghatározott – azon része, ahol a prostituált a szexuális szolgáltatásra nem ajánlkozhat fel, szexuális szolgáltatást nem nyújthat*”

Türelmi zóna: „*közterületnek az önkormányzat rendeletében a prostitúció tömeges megjelenése esetén kijelölt azon körzete, ahol a prostituált szexuális szolgáltatásra felajánlkozhat vagy a szexuális szolgáltatására irányuló kezdeményezést elfogadhatja*”

A prostituált kizárólag 18. életévét betöltött embert hívhat fel szexuális szolgáltatása igénybevitelére, valamint csakis 18. életévét betöltött személy ajánlattételét fogadhatja el. Olyan személy, aki 18. életévét még nem töltötte be, nem ajánlkozhat fel szexuális szolgáltatás nyújtására.

1 1955. évi 34. törvényerejű rendelet az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. évi március hó 21. napján kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről, 2. Cikk: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=95500034.tvr> (2022.05.24.)

2 1999. évi LXXV. törvény a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról, Értelmező rendelkezések. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900075.tv> (2022.06.16.)

A prostituált csakis az egészségügyért felelős miniszter által elrendelt orvosi igazolás tulajdonában ajánlkozhat fel szexuális szolgáltatásra. A szexmunka egy adóz(tat)ható és adóköteles szolgáltatás.³

Interjúk

2022 nyarán két online szexmunkással készítettem személyesen interjút. Szafival, aki 22 éves, párkapcsolatban élő lány. Érettségivel, valamint szakmával rendelkezik, amit nemrég szerzett meg, jelenleg dolgozik. 2020 szeptemberétől 2021 decemberéig végzett online szexmunkát az OnlyFansen keresztül, valamint a webkamerázást is kipróbálta.

Arya 20 éves, egyedülálló lány, középiskolai szakmája és érettségije van. Jelenleg a vendéglátásban dolgozik, mellette pedig webkameramodell és OnlyFans-tartalomgyártó. Megkértem őket, hogy mutassák be az online szexmunka világát.

Szafi úgy írta le az OnlyFanst, mint egy tartalommegosztó oldalt, melyen erotikus, sokan pedig ízléstelen képeket és videókat osztnak meg. A feliratkozók kétféleképpen fizethetnek a tartalmakért: vagy havidíj fejében mindenhez hozzáférést kapnak, vagy ingyenes a feliratkozás, de az egyes tartalmakért külön kell fizetniük.

A tartalomgyártók kifizetési rendszerét tekintve alapvetően ingyenes az oldal használata, ám az oldal 20%-ot levon magának a bevétel összegéből, de ehhez minimum 20 dollárnak kell lennie a felhasználó számláján.

Arya szerint online modellkedésként szoktak a webkamerázásra hivatkozni, csak ez erotikus formában valósul meg. Arya napi 4-5 órán keresztül van jelen online, Magyarországon nem látható, csak külföldön. Munkáját nem egyedül végzi, a kliensekkel az operátora beszélget, és neki is ő mondja meg, hogy mi a feladata, de a legtöbben nem tudnak az operátor létezéséről, azt hiszik, Aryával beszélgetnek. Mivel az operátora régen ugyanezt a munkát végezte, Aryának is sokat segített.

Kíváncsi voltam, konkrétan miből áll az online munkájuk, így megkérdeztem azt is, hogy milyen szolgáltatásokat nyújtanak.

Szafi a fotózásain készült képeiből néhányat Instagramon osztott meg, az erotikusabbakat pedig OnlyFansre tette ki, emellett otthon készült képeket és videókat is közzétett. Időnként arra biztatta feliratkozóit, hogy adományozzanak neki bizonyos összeget, és ha eléri a kitűzött célt, akkor elmegy fotózásra, az adományozók pedig megkapják az ott készült képeket, de bevallása szerint ez nem járt sikerrel. Legtöbbször 5 dollárt kért tartalmaiért, de ha több pénzre volt szüksége, akkor 8-9 dollárért is árulta azokat. Habár nem sokkal nyújtott többet, mégis sokan inkább azt vették meg. Webkameramodell is volt egy ideig, ahol ehhez hasonló videókat is készített.

3 1999. évi LXXV. törvény a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról, III. fejezet. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900075.tv> (2022.06.16.)

Arya szinte bármit elvállal, amit el tud színészkedni. OnlyFansre sokszor webkamerázás közben készült képeket és videókat oszt meg kérésre. Ezek mellett sok szexuális játékszert is használ.

Interjúalanyaimat megkérdeztem, hogy miért választották ezt a munkát.

Szafi pánikbeteg, bipoláris zavarban és szorongásos depresszióban szenved, melyeket egy ideig gyógyszerrel jól tudott kezelni, viszont a Covid és az azzal járó bezárkózás annyira megviselte, hogy állapota jelentősen rosszabbodott. Ekkor éppen iskolai tanulmányait folytatta (csak általános iskolai végzettséggel rendelkezett), mivel előtte mentális problémái miatt nem járt iskolába. Úgy érzi, hogy ha nem állt volna fent ez a szituáció, akkor bele sem kezdett volna az online szexmunkába, de nem tudott elmenni dolgozni, pusztán általános iskolai végzettséggel pedig nem volt más lehetősége. Ekkor próbálta ki a webkamerázást, de az nem vált be neki, így inkább az OnlyFanst választotta, amelyet később szintén megelégt.

„Sokan ezt a mai napig nevétségnek tartják, de én tényleg nem tudtam elmenni melőzni, és úgy érzem, hogy én ezt nem csináltam volna valószínűleg, ha nem lett volna ez a szituáció, viszont mi mást tudnék online elvállalni 8 általánossal?”

Arya a Covid beállta előtt a vendéglátásban dolgozott a párjával együtt, viszont a járvány következtében mindketten elvesztették munkájukat. Társa talált rész munkaidős állást, viszont azzal nem keresett eleget. Mivel Arya nem talált más munkát, párja beleegyezésével elkezdte az OnlyFanst.

Interjúm során megkérdeztem alanyaimtól, hogy valóban olyan könnyű-e ez a munka, mint amilyennek sokan gondolják, valamint megkértem őket, hogy meséljék el, milyen árnyoldalai vannak e tevékenységnek.

Szafi szerint nagyon rossz hatást gyakorol az ember mentális egészségére, elsősorban az, hogy munkája miatt semmilyen pozitívumot nem látnak meg benne, teljesen mindegy, hogy mit tesz. Negatív tapasztalatként emlékezett vissza arra, hogy Instagramon reklámozta OnlyFans-oldalát, így olyanok is látták, akik ismerik őt, valamint arra, hogy folyamatosan marketingelnie kellett magát.

Arya szerint ez nem olyan egyszerű, mint azt az emberek gondolják, mentálisan, lelkileg és fizikailag is megterhelő; aki ezt a munkát végzi, nagyon távol kerül a komfortzónájától. Sok beteg, visszataszító dologgal és emberrel találkozik, például pedofilokkal, akiket igyekeznek minél jobban elkerülni. Az ilyen eseteket nehezen tudják feldolgozni, különösen az operátora, hiszen elsősorban ő kommunikál velük.

„Van például olyan, aki arról kezd el mesélni, hogy az anyukájával hogyan szeretne, meg a testvérével, szóval vannak ilyen nagyon para helyzetek. Ezeket tényleg amennyire tudjuk, kerülniük.”

Vannak olyan igénybe vevők is, akik show közben saját magukat is mutatják, és egyetlen szó nélkül sokkoló, feldolgozhatatlan dolgokat tesznek.

„Az még a jobbik eset, hogy ha magával kezd dolgokat csinálni. Volt olyan, hogy azt hittük, hogy teljesen normális vendég, aztán (...) hirtelen elkezdett önkívületi állapotba

kerülni, és tulajdonképpen a saját ürülékét enni meg ilyesmi, és ott az ember besokall, mert itt el kell játszani, hogy mennyire tetszik az, amit látsz és amit csinálsz.”

Afelől is érdeklődtem, hogy az online térben hogyan szereznek feliratkozókat.

Szafi az Instagramot használta elsősorban, amiért fiókját le is tiltották. Emellett a Telegram nevű oldalon sok csoport van, amelyeknek online szexmunkások a tagjai, és ők reklámozzák egymást.

Arya szerint ezzel nem kell különösebben törődni, mivel amikor „webkamon” regisztrál valaki, egy pár napig kiemelésre van, s ilyenkor könnyen elérheti a potenciális ügyfeleket. Az a lényeg, hogy jól végezzék a tevékenységüket, tekintve, hogy a vendégek (csillagozva) értékelni tudják őket, valamint véleményt is írhatnak róluk. Minél több negatív értékelést kap valaki, annál lejjebb kerül, ezért nehezebb lesz megtalálni őt, így már pénzt is nehezebb rajta keresni.

Az OnlyFans-oldalukat ezzel ellentétben kénytelen reklámozni, erre elsősorban a Twittert, az Instagramot és a Redditet használja. Ezekre a platformokra vannak promóciós oldalak is, ahol bizonyos összeg fejében vagy kipsztozzák az oldalukra, vagy elküldik a profiljukat az embereknek.

Az interjúalanyaimtól azt is megkérdeztem, hogy családjukra milyen hatással volt, hogy szexmunkát végeznek.

Arya már a munkája kezdetén tájékoztatta az édesanyját arról, milyen tevékenységet fog végezni, és tudván, hogy az édesanyja meglehetősen szabad felfogású, nem is tartott a megrovásától. Aryát az édesanyja nem ösztönzi e munka végzésére, valamint arra is felhívta a figyelmét, hogy hosszú távú terveire való tekintettel érdemes lenne kilépnie belőle, de nem tartja rossznak sem. Arya az édesapját – annak vallása miatt – nem avatta be a munkájába, és ezt a továbbiakban sem tervezi.

„Anyukám nyilvánvalóan nem azt mondja, hogy ’Ó, ez az, csináld lányom!’, de nem is ítél el miatta, meg nem is tartja rossznak, amit csinálok. Apukám nem tudja, ő perzsa származású és iszlám vallású, szóval azért eléggé para lenne, ha megtudná. Hál’ istennek az elmúlt másfél év alatt nem tudta meg, szóval remélhetőleg nem is fogja.”

Megkérdeztem interjúalanyaimat, hogy a párkapcsolatukra milyen hatással van a munkájuk.

Arya szerint ez a munka sok nehézséget, konfliktust tud okozni, és noha volt párjával sokat veszekedtek, emiatt sosem. Egy rövid ideig erotikus masszörként is dolgozott, ami rá és párjára nézve is nehezebb volt, mivel ott érintkeznie is kellett az igénybevevőkkel. Jelenleg a társkeresés alatt is úgy jár el, mint minden új ember megismerésekor: kipuhatolja a másik nézeteit, és ha az illető elfogadónak mutatkozik e tevékenység iránt, akkor informálja őt a munkájáról, ellenkező esetben elzárkózik a folytatástól.

„Az erotikus masszázs nyilván nehezebb volt, mert ott idegen férfiakkal érintkeztem, és az más volt, de a webkam meg az OnlyFans az olyan, hogy nem találkozom senkivel, nem beszélek senkivel, és tényleg csak eljátszom.”

A szexmunka különböző formái különböző veszélyekkel járnak. Megkérdeztem az interjúalanyaimat, hogy előfordult-e már, hogy egy igénybe vevő átlépett egy határt, valamint tesznek-e ellenük valamilyen óvintézkedéseket.

Mivel Arya tudomást szerzett arról, hogy egy, az övével azonos munkát végző lányt megszaroltak, letiltotta az internetről a magyarországi elérhetőségét, csak külföldi hozzáférhetőséget biztosított az érdeklődők számára.

„Ezzel engem is veszélyeztetett, pedig legalább egy éve csináltam már akkor, és soha nem buktam le, (...) viszont nagyjából két hete dolgoztam vele együtt, és elkezdődött az, hogy kikerültünk ilyen oldalakra, elkezdték őt fenyegetni, a családjának elküldözgetni, meg ilyesmi. Ez rám nézve azért is volt veszélyes, mert ő ott élt, ahol én régebben, még általános iskola környékén, és nagyon sokan ismertek onnan.”

Interjúalanyaimtól megkérdeztem, mennyit keresnek az online szexmunkával.

Szafinak sokszor ki kellett vennie kisebb összegeket is, ezért nem tudott pontosabb havi bevételt mondani, csak annyit, hogy a legjobb hónapjában 150 ezret keresett, de a legrosszabb is 50 ezer fölött volt.

Arya szerint a kereset összege változó, mert például nyáron sokan üdülni mennek, ezért ez egy rosszabb időszak szokott lenni. Ilyenkor lejjebb megy a forgalmuk, de így sem panaszkodnak. A bevételt elfelezik az operátorral, így kapnak – csak a webkamerázásból – fejenként havi egymillió forintot. Az OnlyFanst jelenleg kissé mellőzik, de amikor foglalkoznak vele, 3-4 nap alatt szoktak 300 eurót keresni.

„Az összeget elfelezzük az operátorral, és így kapunk fejenként például a mai napon, de ez, mondjuk, egy kiemelkedő nap volt, 60 000 forintot fejenként. Amúgy átlagban 30–50 000 forint között szokott lenni. Nagyjából 20-22 napot dolgozunk egy hónapban, és ez nagyjából egymillió forintot jelent fejenként havonta.”

Interjúm során érdeklődtem afelől is, hogy az interjúalanyaim tapasztalatai alapján kik és miért veszik igénybe szolgáltatásukat.

Szafi OnlyFans-feliratkozói elsősorban az Instagram követőiből lettek. Úgy véli, hogy ők nem pornót akarnak látni, hanem őt. Abban reménykednek, hogy minél többet láthatnak majd belőle, és azt is élvezik, hogy olyan, mintha kukkolnának. Női követője nem volt, férfi online szexmunkás ismerősének is a legtöbb feliratkozója férfiakból áll. A férfiak világának tartja ezt, amit azzal indokolt, hogy a nők könnyebben kapnak meg egy férfit, mint fordítva. Szolgáltatásainak igénybe vevői főleg 40 év felettiek, vagy olyan fiatalok, akik a valóságban nem kaphatnák meg a szexuális kapcsolatot.

„Szerintem nagyon sokszor az a szitu, hogy egy nő, mondjuk, jobban nyit egy pasi felé, mint fordítva, mert be vannak szarva. Ez is valószínűleg közrejátszik, hogy be van szarva a pasi, vagy egyszerűen lusta, és akkor inkább feliratkozik OnlyFansen egy vagy több nőre. Inkább a 40 körüli férfiak azok. Vannak fiatalabbak, kiéhezettebbek, csúnyák. Akik tudják, hogy nem kaphatnak meg élőben.”

Arya tapasztalata az, hogy nagyon sokféle igénybe vevő van. Magas pozíciókat betöltő férfiak, olyanok, akik a párjukkal jönnek, hogy színesítsék a szexuális életüket, vagy olyanok, akik épp a párjuk előtt titkolózva jönnek. Úgy véli, az a legjellemzőbb,

hogy vendégei házaspárkapcsolatban lévő emberek, valamint nagyon sok idős ember is megfordul nála, viszont női vendége alig van.

„Vannak, akik konkrétan a feleségükkel jönnek, vagy nagyon sokan vannak, akik barátnő vagy feleség mellett csinálják, és ezt általában sajnos nagyon büszkén szokták felvállalni, hogy 'huh, hát a barátnőm épp a másik szobában alszik', meg ilyesmi, meg például, akiket nagyon sokszor lehet látni, hogy vécében vagy fürdés közben jönnek és látogatnak meg engem.”

Úgy tapasztalta, hogy a szolgáltatását többen azért szokták igénybe venni, mert párjukkal kihűlt a kapcsolatuk, de elhagyni nem akarják őt, ezt pedig korrektebbnek tartják a megcsalásnál.

„Vannak például kifejezetten olyan kérések, hogy játsszam el, hogy a feleségük vagyok, mert, mondjuk, érzelmileg kötődnek hozzá, de szexuálisan nem létesítenek kapcsolatot, és ezzel próbálják helyettesíteni.”

Az interjúm során megkérdeztem az alanyokat, hogy ők hogyan tekintenek szolgáltatásaik igénybe vevőire.

Szafi szánalmasnak tartja őket, úgy véli, hogy ez pénzkidobás, és ha más dolgokra költenék ezt a pénzt, akkor a valóságban is szerethetnének nőket.

„Hülyén hangzik, mert a pénzüket kellett, de utáld őket, de tényleg erre költik a pénzüket? Miért nem inkább (...) vesznek egy szebb felsőt, hogy mondjuk, vonzóbb legyen, és akkor talán nem kell arra pénzt költeni, hogy így lásson nőket, hanem mondjuk lehet, hogy a való életben is szerethetnének. Szerintem furcsa.”

Arya szerint személyfüggő, mivel vannak, akik iránt pozitívabb érzéseket táplál, olyanok, akik kedvesebbek, visszatérő vendégek, akik érzelmileg is kötődnek már hozzá, és vannak, akik ajándékokat is küldenek neki. Azokat ellenben megveti, akik párjuk mellett, titokban veszik igénybe a szolgáltatásait, ráadásul erre még büszkéik is, valamint azokat, akik teljesen bedrogozva látogatják őt. A pedofiloktól, zoofiloktól és a hozzájuk hasonlóktól viszont egyenesen undorodik.

„Összességében nem mondom azt, hogy aki jön nekem fizetni, az egy undorító, szánalmas köcsög, mert nincs így, meg nem is mondhatok ilyet. (...) nem bélyegzem meg őket, hogy szánalmasak, mert ehhez folyamodnak.”

Megkérdeztem Szafitól és Aryától, hogy meddig tervezik ezt a munkavégzést, illetve hol látják magukat 3-5 év múlva.

Szafi 2020 szeptemberétől 2021 decemberéig csinálta, OnlyFans-oldala jelenleg inaktív. Bevallása szerint ezt azért tartja még fenn, mert minőségi fotóit megosztaná ott, ám az aggasztja, hogy nem adózik belőle.

Jelenleg „feketés” dolgozik, de szeretne vállalkozó lenni, valamint reméli, hogy párja is el tudja kezdeni saját vállalkozását. Egy nagy telket szeretne mobilházzal, ahol állatokat mentene, illetve gyümölcsöket, zöldségeket termesztene.

Arya fél-, de maximum egy éven belül szeretné abbahagyni az online modellkedést. Saját stúdiót szeretne, ahol másokat foglalkoztathat (amit közelebbi ismerőseivel már

most is csinál), valamint a munka operátori részét is kipróbálná. Saját bárt is szeretne üzemeltetni, a vendéglátás szerelemesének vallja magát.

„Magyarországon jelenleg egyetlen olyan stúdió van, akik tényleg nagyon jól csinálják, tényleg korrektek, és nem használják ki azokat, akik dolgoznak nekik, és szeretnénk mi is közéjük tartozni. Én stúdióban kezdtem, és sajnos tudom, hogy mennyire kegyetlenek tudnak lenni, pláne az ilyen fiatal lányokkal, akik sokszor tudatlanul mennek oda, és iszonyatosan lehúzzák őket pénzzel.”

Kérdőíves kutatás

A kutatás módja empirikus, nagymintás mérés, melyet online, önkitöltős kérdőívvel végeztem, 1100 alany megkérdezésével.

A feltételezéseim az alábbiak voltak:

- Sok résztvevő, habár ismeretei igen hiányosak a témában, mégis erőteljesen ítélkezik a szexmunkát végzők felett.
- A szexmunka igénybe vevőivel elnézőbbek az emberek, mint a szexmunkásokkal.
- A nők általában empatikusabban állnak a szexmunkásokhoz, mint a férfiak.
- A szexmunkások szolgáltatásait igénybe vevők legnagyobb része férfiakból áll, akik többségében egyedülállók, és a középkorú-, idősebb korosztályhoz tartoznak.

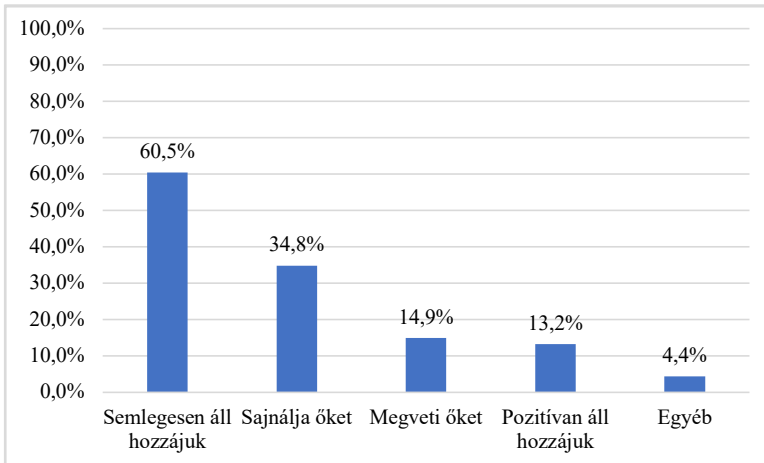
A kitöltők 71,9%-a férfi, 27,9% nő, valamint 2 nembináris személy is részt vett a kutatásban, ám az utóbbiakra – elenyésző számuk miatt – a kérdőív további elemzésében nem térek ki.

Megkérdeztem a válaszadókat, hogy tudomásuk szerint ma Magyarországon legális-e a prostitúció. A kitöltők 70,5%-a úgy gondolja, hogy az illegális, míg csak 29,5%-uk tudja, hogy törvényes. Arról is érdeklődtem, hogy véleményük szerint megfelelő-e Magyarországon a prostitúció jogi szabályozása. A válaszadók 48,7%-a bevallotta, hogy ezt nem tudja megítélni, viszont 41,5%-uk szerint nem megfelelő, és csak 9,8%-uk véli úgy, hogy megfelelő a szabályozás.

A kitöltők 17,4%-a szerint a prostitúciós tevékenység végzésének komoly jogi következménnyel kellene járnia, és 15,7%-uk véli úgy, hogy annak is súlyos jogi következményeket kellene vonnia maga után, ha valaki szexmunkás szolgáltatását veszi igénybe.

Megkérdeztem a kitöltőket, hogy hogyan viszonyulnak a szexmunkásokhoz.

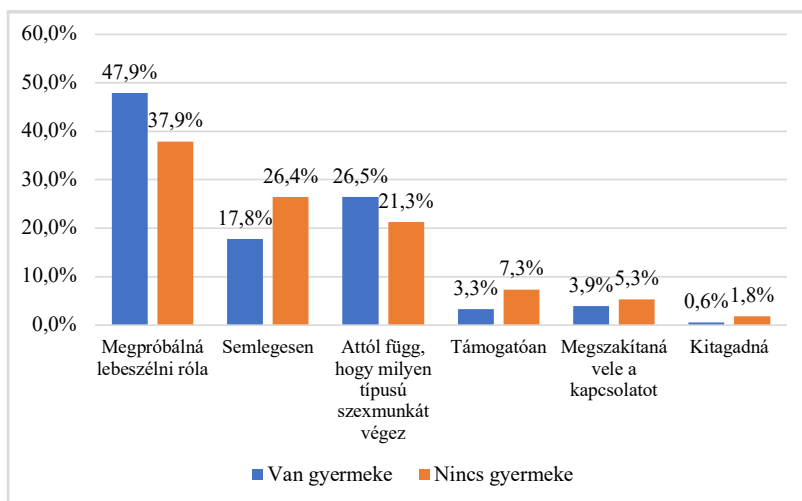
Itt több választ is adhattak. Mint az alábbi ábrán is látszik, a legtöbben (60,5%) semlegesnek állnak hozzájuk, és viszonylag kevesebben sajnálják őket (34,8%). Hasonló arányban vannak, akik megvetik őket (14,9%), illetve akik pozitívan állnak hozzájuk (13,2%). Vannak, akik saját választ írtak (4,4%), ezek között volt, aki félti őket, és voltak, akik az igénybe vevőket és a futtatókat is megvetik, mások egyszerűen obszcén szavakkal jellemezték a szexmunkásokat, undorítóknak és szálnalmasnak leírva őket (1. ábra).

1. ábra: A kitöltők érzései a szexmunkásokkal kapcsolatban (%)

Arról is megkérdeztem a kitöltőket, miként vélekednének, ha egy családtagjuk szexmunkás lenne (2. ábra). A legtöbb kitöltő (31,1%) megpróbálná lebeszélni őt, viszont ezen kívül a legtöbben (22,2%) semlegesen állnának hozzá. Ezt szorosan követi azoknak a száma (21,8%), akiknek hozzáállása attól függene, hogy családtagjuk milyen típusú szexmunkát végez. Néhány kitöltő támogatná őt (5,6%), és vannak, akik megszakítanák vele a kapcsolatot (4,5%), de néhányan még ki is tagadnák (1,3%). Vannak, akik egyéb választ adtak (13,5%), például sokan írták, hogy elbeszélgetnének vele a munkaválasztás okáról, ha szükséges, támogatnák lelkileg/anyagilag, ha pedig belekényszerítik őt, segítenének kijönni belőle, de ha az illető mégis szeretné ezt a munkát végezni, akkor elfogadnák. Emellett voltak, akik azt válaszolták, hogy a gyermekükön kívül (akit ettől eltiltanának) mindenkitől elfogadnák.

A feltételezésem az volt, hogy akinek van gyermeke, az negatívabban fog reagálni a kérdésre, mint az, akinek nincs. Az alábbi ábrán láthatjuk, hogy a gyermekkel rendelkező kitöltők 47,9%-a megpróbálná lebeszélni családtagját, ha az szexmunkásnak állna, míg ez a gyermektelenek 37,9%-ára igaz. A szülők 17,8%-a, a gyermek nélküli kitöltőknek pedig 26,4%-a állna hozzá semlegesen. A gyermekes válaszadók 26,5%-a, míg a gyermektelenek 21,3%-a gondolja úgy, hogy a hozzáállása függene attól, hogy milyen típusú szexmunkát végez családtagjuk. A gyermekesek 3,3%-a, a gyermekteleneknek pedig 7,3%-a viselkedne támogatóan, ha egy családtagja szexmunkás lenne. A gyermekesek 3,9%-a megszakítaná a kapcsolatot, a gyermekkel nem rendelkezők 5,3%-a tenné ugyanezt. A szülők 0,6%-a tagadná ki családtagját, ha az szexmunkásnak állna, míg ezt a gyermektelenek 1,8%-a tenné. Leginkább az utóbbi két válasz százaléka alapján az állapítható meg, hogy hipotézisemnek inkább az ellentéte igaz.

2. ábra: Hogyan állnának hozzá a kitöltők, ha családtagjuk szexmunkás lenne – annak függvényében, hogy van-e gyermekük (%)

A válaszadók 18,7%-a (206 fő) vette már igénybe szexmunkás szolgáltatását, ezen személyek 98,5%-a férfi. A kitöltők 72,1%-ának (793 fő) van olyan ismerőse, aki vette már igénybe szexmunkás szolgáltatását, ezeknek az embereknek is a többsége férfi (82,4%). Ezzel szemben szexmunkás ismerőse csak a kutatásban részt vevő emberek 22,2%-ának van.

A szexmunkás szolgáltatását már igénybe vevők legnagyobb része, 39,8%-a 18–30 év közötti, de a 31–40 év közöttiek sincsenek sokkal lemaradva, hiszen ők 36,4%-át teszik ki ennek a csoportnak. A szexmunkás szolgáltatását igénybe vevők 19,9%-a 41–50 év közötti, és pusztán 3,9%-uk 50 év feletti.

A legtöbb, szexmunkás szolgáltatását már igénybe vevő kitöltő érettségi végzettséggel rendelkezik, ők a csoport 39,3%-át teszik ki, míg a második helyen az alapsdiplomával rendelkezők állnak 30,6%-kal. Őket követik a szakképesítést végzett személyek 16%-kal, a mesterdiplomával rendelkezők 11,7%-kal, majd a csak általános iskolát elvégzettek 1,9%-kal, végül pedig a doktori képzést befejezettek 0,5%-kal.

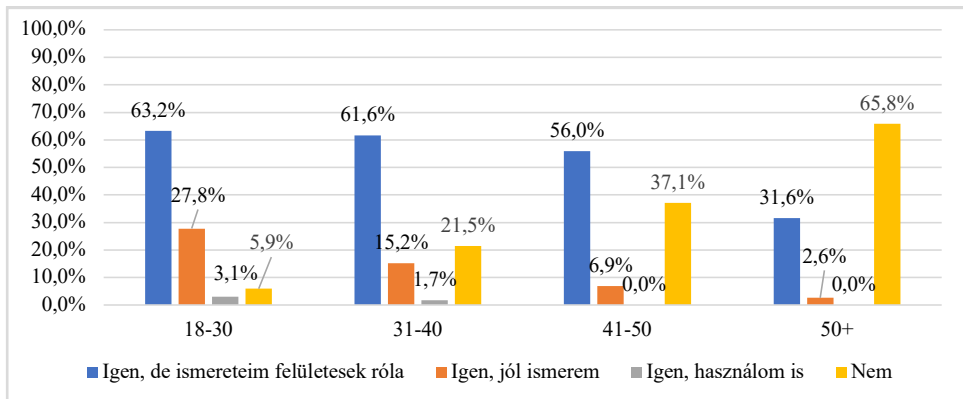
A legtöbben párkapcsolatban élnek, ők a szexmunkás szolgáltatását igénybe vevők 38,4%-át teszik ki, de a házások aránya is magas: 36,4%. A csoport 22,3%-át egyedülálló alkotják, és csupán 2,9%-uk elvált.

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2022-es népszámlálási adatai alapján a Magyarországon élő felnőtt lakosság (18–65 közötti életkor) száma 6 265 638 fő. A kérdőívem válaszait erre vetítve 2022-ben 1 171 674 olyan felnőtt ember élt az országban, akik vették már igénybe szexmunkás szolgáltatását, melyből 1 154 567 férfi. Ez azt jelenti, hogy 100-ból 18 (18–65 éves) férfi vette már igénybe szexmunkás szolgáltatását, tehát majdnem minden ötödik.

Megkérdeztem kérdőívem kitöltőit, hogy szerintük van-e joga egy szexmunkásnak nemet mondani szexuális aktusra (akár akkor is, ha már kifizették). A válaszadók 79,4%-a szerint van, 20,6%-uk szerint pedig nincs joga ehhez. A szexmunkás szolgáltatását már igénybe vevő kitöltők 23,8%-a véli úgy, hogy a szexmunkásnak nincs joga nemet mondania szexuális aktusra.

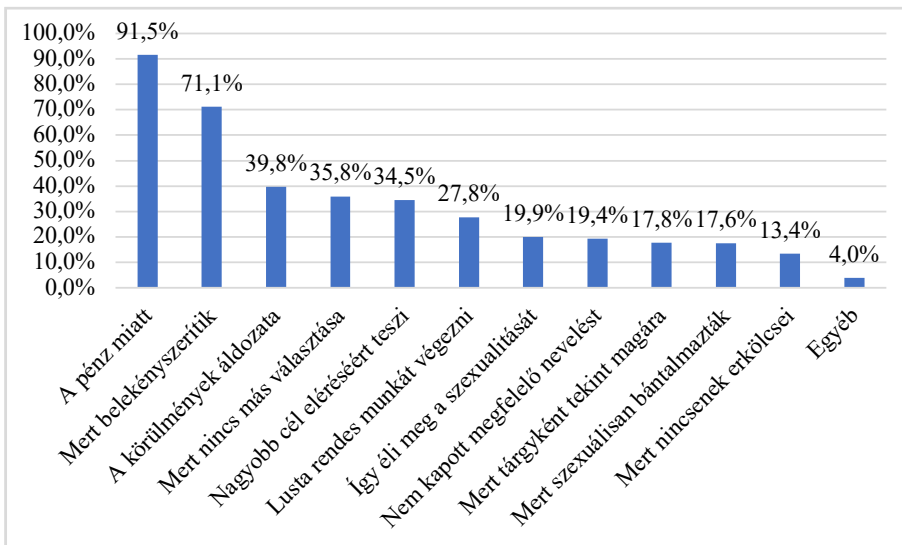
Megkérdeztem a kitöltőket, hogy hallottak-e már az OnlyFans nevű oldalról (3. ábra). A kitöltők legnagyobb része, 60,9%-uk (670 fő) hallott már róla, de ismeretei felületesek. Ezt 21,3%-kal (234 fő) követi azoknak a száma, akik jól ismerik oldalt, majd 15,5%-kal (171 fő) azok, akik még nem hallottak róla. Végül a kitöltők 2,3%-a (25 fő) használja is az oldalt.

A válaszokat korosztályokra bontva is vizsgáltam. Amint az ábrán is látszik, az OnlyFans a fiatalabb korosztály körében a legnépszerűbb. A 18–30 éves kitöltők 63,2%-a hallott már az OnlyFansról, de ismereteik felületesek róla, 27,8%-uk jól ismeri, 3,1%-uk használja is (így ők teszik ki az oldal felhasználóinak többségét), és csak 5,9%-uk nem hallott még róla. A 31–40 éves korosztály kevésbé, de még mindig viszonylag magas arányban ismeri az oldalt, a 41–50 év közöttiek pedig még náluk is kevesebb tudással rendelkeznek erről. Végül az 50 év feletti kitöltők válasza szinte a tükörképe a 18–30 év közöttiekének, többségük még csak nem is hallott az OnlyFansról.

3. ábra: Az OnlyFans oldal ismeretsége korosztályok szerinti bontásban (%)

A következő kérdésem a kitöltőkhöz az volt, hogy véleményük szerint miért lesz valaki szexmunkás, melyre több választ is jelölhettek.

4. ábra: A kitöltők szerint miért lesz valaki szexmunkás (%)

A kitöltők 41,2%-a szerint a szexmunka egy könnyű pénzszerzési lehetőség. Megvizsgáltam azt is, hogy a nemek választai mennyiben térnek el. A férfiak 46,5%-a ért egyet az állítással, míg a nőknek csak 27,7%-a. A kitöltők 85,7%-a állna barátságban olyan emberrel, aki szexmunkás szolgáltatásait veszi/vette igénybe, és 78,7%-uk állna barátságban szexmunkással.

A hipotézisek vizsgálata

Sokaknak valóban már az alapoknál hiányosak az ismeretei, de a többség semleges érzéseket táplál a szexmunka irányában, illetve sokan sajnálják a szexmunkásokat. Így első feltevéssem nem igazolódott.

A szexmunka igénybe vevőivel valóban elnézőbbek az emberek, mint a szexmunkásokkal, ami azért is meglepő, mivel a szexmunka létezésének szükségességét a legtöbben az arra mutató hatalmas igénnyel validálták. Megállapítható, hogy második feltevéssem igazolást nyert.

A nők empatikusabbak a szexmunkásokkal szemben, nagyobb arányban sajnálják őket, mint a férfiak, valamint jóval kevesebben is tartják könnyű pénzszerzési lehetőségnek a szexmunkát. Ezáltal harmadik feltevéssem is igazolódott.

A szexmunkások szolgáltatásait igénybe vevők elsősorban férfiakból állnak, akik sokszor párkapcsolatban élnek, családjuk van. A kérdőív által gyűjtött adatok alapján az igénybe vevők legnagyobb részét a fiatal felnőttek és a középkorúak teszik ki. Utolsó feltevéssem részben igazolódott.

Összegzés

Magyarországon a prostitúció 1999 óta legális, viszont szabályozva van, és a prostituált személynek bizonyos feltételeknek meg kell felelnie. 18 éven aluli személy, valamint védett övezetben prostituált nem kínálhat fel, nem fogadhat el és nem hajthat végre szexuális szolgáltatást, és azt soha nem teheti 18 év alattival. A prostituált csakis az egészségügyért felelős miniszter által elrendelt orvosi igazolás tulajdonában ajánlkozhat fel szexuális szolgáltatásra. Tevékenysége adóz(tat)ható és adóköteles.

Interjú készítettem két online szexmunkással, akik bemutatták tevékenységük világát, elsősorban a saját nézőpontjukból. Megosztották velem tapasztalataikat arról, hogy milyen visszajelzéseket kapnak környezetüktől, milyen árnyoldalai vannak foglalkozásuknak, meséltek az igénybe vevőkről és jövőkéjükéről.

Egy 1100 résztvevős kutatást készítettem a szexmunka társadalmi megítéléséről. A kitöltők nagy része semlegesen viszonyul a szexmunkásokhoz, sokan sajnálják is őket, valamint a többség úgy véli, hogy ez nem könnyű pénzkeresési lehetőség. A szexmunkássá válás okának szinte mindannyian a pénzt tartják, de sokan vélik úgy is, hogy belekényszerítik őket.

Sokan úgy tartják, hogy szükség van a szexmunka létezésére, mégpedig az arra jelentkező nagy igény miatt. Az arra a kérdésre adott válaszok alapján, hogy a kitöltők hogyan állnának hozzá, ha egy családtagjuk szexmunkás lenne, 3 nagyobb csoport körvonalazódott: vannak, akik megpróbálnák lebeszélni róla, mások semlegesen állnának hozzá, a harmadik csoportba tartozók reakciója pedig attól függene, hogy milyen típusú szexmunkát végez az illető. Az is kiderült, hogy több válaszadó állna barátságban olyan emberrel, aki igénybe vette már szexmunkás szolgáltatását, mint szexmunkással, valamint meglepően sok embernek van olyan ismerőse, aki igénybe vette már szexmunkás szolgáltatását, viszont ehhez képest meglehetősen kevés embernek van szexmunkás ismerőse.

Dolgozatom során leginkább csak azokra a szexmunkásokra fókuszáltam, akik cisz-nemű nők, mivel ez egy önmagában is nagy, összetett téma, de a szexmunkát nem csak ők végzik. Úgy vélem, a férfi és transznemű prostituáltak vizsgálata szintén érdekes és fontos kutatási terület lenne. Emellett a szexmunkások vendégeit csak felületesen vizsgáltam, bár úgy gondolom, ezen témakörben is fontos lenne mélyrehatóbb kutatást végezni, mivel nélkülük nem létezne szexmunka.

Oly sok mindenről tartanak előadásokat az iskolásoknak az egészséges táplálkozásról kezdve a drogprevencióig, de a prostitúció még nem kapott helyet, pedig a felnövekvő generáció ezzel is egyre többet fog találkozni élete során, különösen az online szexmunka terjedésével. Sokkal előnyösebb lenne, ha először egy szakember magyarázná el a fiataloknak e munka működését, mint ha ezt ismeretlen emberek tennék különböző közösségi oldalakon, akiknek szándékai kétes eredetűek is lehetnek.

Fontosnak tartom, hogy a segítő szakemberek edukációjában és továbbképzésében nagyobb szerepet kapjon a prostitúció tanulmányozása, a behatóbb ismeretek átadása a témában. A szexmunka sokszor más devianciákkal járhat együtt, például alkohol- és droghasználattal, de akár mentális betegségekkel is, hiszen sok esetben ez egy meglehetősen traumatizáló foglalkozás. Ahhoz, hogy megfelelő segítséget tudjunk nyújtani az ezt végzők számára, először a szakembereknek kell átadni azokat az eszközöket, módszereket, amelyekkel maguk is segíthetnek, illetve amelyeket továbbadhatnak az érintetteknek.

Irodalom

- Meskó Norbert, Láng András és Bernáth László (2012): Hogyan hat a prostitúció a párkapcsolatok stabilitására? Egy evolúciós modell empirikus tesztelése. *Psychiatria Hungarica*, 27. 1. sz. 48–61.
- Salmon, Catherine (2008): The world's oldest profession: Evolutionary insights into prostitution. In: Duntley, Joshua és Shackelford, Todd K. (szerk.): *Evolutionary forensic psychology: Darwinian foundations of crime and law*. Oxford University Press, New York. 121–135.
- Zanathy Anna (2013): Régen és ma. A női prostitúció. *Jogtörténeti Tanszék Tudományos Diákkörének folyóirata*, 17. 3. sz. 15–21.